Gorinchem, 22 september 2026

VOORSTEL BESTUUR WAARDLANDEN

Vergadering : 14 oktober 2026
Agendapunt :
Steller: : Gitta Spruit

Onderwerp : Toekomstige milieustraten Vijfheerenlanden

Voorstel :
1. Kennis nemen van het “Scenario-onderzoek milieustraten Vijfheerenlanden” (IPR Normag)
2. De voorkeur te geven aan een toekomstig scenario met twee toekomstbestendige milieustraten met innamestraten (Recyclepunten) in gemeente Vijfheerenlanden (scenario 2.a)
3. Open te staan voor aanvulling van één of beide Recyclepunten tot Grondstoffencentrum door toevoeging van minimaal één significante circulaire functionaliteit.

Inleiding
In de bestuursvergadering van 15 april 2026 heeft wethouder van Maanen toegelicht dat er, na een lange voorgeschiedenis, door de gemeente Vijfheerenlanden een besluit over de locaties van de milieustraten van Leerdam en Vianen in voorbereiding is. Kort daarna heeft het college van Vijfheerenlanden besloten dat de milieustraten van Vianen en Leerdam niet op lange termijn op de gemeentewerven gevestigd kunnen blijven.
In de huidige strategienota, vastgesteld in 2021, is reeds benoemd dat beide milieustraten aan vervanging toe zijn. Bij de strategienota behoort het visiedocument “een andere kijk op afvalbrengstations”. Het college van gemeente Vijfheerenlanden heeft Waardlanden gevraagd om een concrete uitwerking van deze visie. Die uitwerking vormt de basis voor het gesprek met de raadsleden van Vijfheerenlanden op 1 december 2026.
Waardlanden en Vijfheerenlanden hebben vervolgens gezamenlijk IPR Normag opdracht gegeven om een scenario onderzoek uit te voeren naar de meest kansrijke scenario’s in Vijfheerenlanden.
In het scenario onderzoek is gekeken naar varianten van brenglocaties op één centrale locatie en varianten van brenglocaties op 2 separate locaties in de gemeente Vijfheerenlanden.
Tijdens de bestuursvergadering van 9 september 2026 is het bestuur in een presentatie meegenomen in de onderzochte scenario’s, die nu ter besluitvorming voorliggen.

Parallel aan het besluitvormingsproces in het bestuur van Waardlanden zijn de volgende acties gestart:
1. Mogelijke locaties in Vianen en Leerdam in beeld brengen en een vlekkenplan opstellen;
2. Verkennen van mogelijke samenwerkingsrelaties met lokale stakeholders
3. Samenwerkingskansen met RMN (Nieuwegein, IJsselstein) en Avri (West-Betuwe) onderzoeken.

Beoogd effect
Van het bestuur van Waardlanden wordt een richtinggevende keuze voor de toekomst van de milieustraten gevraagd. Op basis van deze richtinggevende keuze kan met de raad van Vijfheerenlanden het gesprek worden gevoerd over eventuele aanvullende wensen vanuit de sociale en circulaire ambities van de gemeente.

Argumenten
1.1 De scenario-analyse beschrijft de mogelijkheden binnen de branche. Vervolgens zijn er twee hoofdscenario’s gekozen: één centrale milieustraat of 2 milieustraten in de gemeente Vijfheerenlanden. Voor beide hoofdscenario’s zijn 2 sub-scenario’s onderzocht. In totaal zijn dus vier scenario’s onderling vergeleken.

2.1 Alle vier de scenario's hebben hun eigen kenmerken. Het voorgestelde scenario, scenario 2a, is het scenario dat het meest overeenkomt met de huidige situatie. De gemeente Vijfheerenlanden heeft de bestuurlijke voorkeur uitgesproken voor dit scenario boven de andere scenario's.

2.2 Scenario 2a is een verbetering ten opzichte van de huidige situatie, met name aanzien van milieu en service. Deze verbeteringen zijn onder andere te vinden in een bredere opzet met ruimte voor meer stromen, manoeuvreerruimte en een innamestraat kringloopgoederen.

2.3 Het serviceniveau voor de inwoners van Vijfheerenlanden wordt in dit scenario het hoogst beoordeeld, doordat reistijden voor alle grondstofstromen het meest beperkt zijn. De reistijd zal voor inwoners vergelijkbaar zijn met de huidige situatie. Ook voorkomt het scenario met 2 locaties het risico op overbelasting door piekdrukte, dat wel bestaat bij één centrale locatie.

2.4 Aangezien de reistijd voor inwoners van Vijfheerenlanden vergelijkbaar zal zijn met de huidige situatie, schatten we de kans klein dat inwoners gaan uitwijken naar de milieustraat in Gorinchem. De milieustraat in Gorinchem is momenteel niet berekend op significante toename van bezoekers.

2.5 Ook de exploitatie is voor Waardlanden vergelijkbaar met de huidige situatie. Bij scenario 2a wordt de risicobeheersing tijdens de exploitatie als het meest positief beoordeeld.

2.6 De uitvoerbaarheid van de realisatie van dit scenario wordt positiever beoordeeld dan de uitvoerbaarheid van scenario's 1a en 1b. Alleen scenario 2b, met één recyclepunt en één "dependance" zoals een Kringloopplein, heeft naar verwachting een betere uitvoerbaarheid, aangezien een Kringloopplein relatief eenvoudig is te realiseren. Daartegenover staat bij een Kringloopplein een vermindering van het serviceniveau.

3.1 Scenario 1b, een Grondstoffencentrum scoort beduidend hoger ten aanzien van duurzaamheid en milieuprestaties dan het voorgestelde scenario 2a. Op dit moment is er onvoldoende informatie bekend om een scenario met één of twee Grondstoffencentra als realistisch scenario ter besluitvorming voor te leggen. Waardlanden werkt momenteel aan haar nieuwe regionale visie, afdeling grondzaken/vastgoed van de gemeente Vijfheerenlanden is zoekende naar een geschikte locatie en het stakeholdersonderzoek is nog niet afgerond. Het toevoegen van één of enkele circulaire activiteiten aan de Recyclepunten (milieustraten) sluit aan bij het beeld dat in de strategienota 2021-2025 is beschreven. Om deze reden wordt voorgesteld de mogelijkheid tot uitbreiding van de Recyclepunten open te laten tot meer informatie beschikbaar is.

3.2 Uit de scenarioanalyse blijkt dat scenario 1b, dat één Grondstoffencentrum bevat, relatief laag scoort op risicobeheersing en uitvoerbaarheid. Het realiseren van een Grondstoffen- of Circulair centrum is geen doel op zich. De beste samenwerkingsvorm met en vestigingslocatie van circulaire partners dient per situatie beoordeeld te worden.

3.3 In de GR staat dat tot de taak van Waardlanden van het inzamelen of verwijderen van huishoudelijke afvalstoffen het dagelijks onderhoud en beheer van milieustraten behoort. Waardlanden en de gemeenten hebben beide een verantwoordelijkheid in het stimuleren en faciliteren van de circulaire economie. In het verleden is geen heldere scheidslijn vastgelegd ten aanzien van deze verantwoordelijkheid en daaraan gekoppelde financiën.

Kanttekeningen

- Scenario 2a vraagt ten opzichte van de andere scenario's de hoogste investering en kent ook de hoogste exploitatielasten.
- Op dit moment heeft gemeente Vijfheerenlanden nog geen besluit genomen over Diftar. Eventuele implementatie van Diftar kan een dempend effect hebben op de bezoekersaantallen en tonnages van de milieustraten, en daarmee het argumenten wachtrijen bij piekdrukte.
- We bevinden ons in een dynamisch speelveld. Zoals in de inleiding aangegeven, zijn er lopende gesprekken met AVRI, RMN en lokale stakeholders over een eventuele samenwerking. De voorliggende beslispunten laten ruimte voor deze ontwikkelingen.
- In het rapport onderscheidt IPR Normag 7 verschillende "verschijningsvormen" van brenglocaties. Alleen de meest uitgebreide vorm noemt IPR Normag Circulair Ambachtscentrum. Volgens de definities van IPR Normag is het Ecopark een Recyclepunt, dat neigt richting een Grondstoffencentrum. Waardlanden heeft Ecopark Groot-Ammers afgelopen jaren een Circulair Ambachtscentrum genoemd. Het raadzaam de raad van Vijfheerenlanden mee te nemen in de wijziging van terminologie.

Financiën
De investering voor 2 Recyclepunten zijn ingeschat op circa € 10M. Vanzelfsprekend moet een nauwkeurigere raming worden gemaakt zodra de toekomstige locaties bekend zijn. Deze investering is als PM post in de meerjarenbegroting opgenomen.

Communicatie
Er is geen actieve communicatie richting inwoners gepland.

Vervolg
Op 1 december 2026 is een opiniërende commissievergadering van Vijfheerenlanden.
De resultaten hiervan worden tijdens de bestuursvergadering van 10 februari 2027 teruggekoppeld.
Parallel aan dit proces loopt de stakeholdersanalyse en de zoektocht naar een locatie door de afdeling Grondzaken/Vastgoed van Vijfheerenlanden.
De resultaten van de afdeling Grondzaken/Vastgoed zijn bepalend voor de voortgang van het verdere proces.

Bijlagen
- Scenario analyse milieustraten Vijfheerenlanden (IPR Normag, september 2026)

Bestuur Waardlanden : x

Agendapunt : x

Onderwerp : Toekomstige milieustraten Vijfheerenlanden

Het Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst Waardlanden

b e s l u i t :

1. Kennis nemen van het “Scenario-onderzoek milieustraten Vijfheerenlanden” (IPR Normag)
2. De voorkeur te geven aan een toekomstig scenario met twee toekomstbestendige milieustraten met innamestraten (Recyclepunten) in gemeente Vijfheerenlanden (scenario 2.a)
3. Open te staan voor aanvulling van één of beide Recyclepunten tot Grondstoffencentrum door toevoeging van minimaal één significante circulaire functionaliteit.

Aldus besloten in de bestuursvergadering,
gehouden op 14 oktober 2026

de secretaris	de voorzitter
S. Kuils	A.C. Bikker